

Aan
Rekenkamercommissie De Bilt
ter attentie van mevrouw S.E.M. Bruins
Soestdijkseweg zuid 173
3721 AB Bilthoven

datum: 12-5-2010 e-mail: dijkkampj@debilt.nl bijlage:
uw kenmerk: uw brief van doorkiesnr.: (030) 228 91 91 afdeling: Beheer Openbare Ruimte
 21 april 2010
ons kenmerk: BOR contactpersoon: Jan Dijkkamp onderwerp: rapport 'Kwaliteit groenbeheer'

Geachte Rekenkamercommissie,

U heeft ons college gevraagd om te reageren op het door u opgestelde rapport 'Kwaliteit groenbeheer gemeente De Bilt'. Via deze brief reageren wij als volgt.

Algemene opmerkingen bij het rapport

Bij de beoordeling van het rapport is het ons opgevallen dat slechts zeer beperkt feitelijke informatie is verzameld. Zo wordt in het rapport gesproken over twee telefonische interviews met een bewoner uit Maartensdijk en Bilthoven. Deze twee interviews, waarbij overigens de gestelde vragen naar onze mening niet duidelijk zijn en ook betrekking hebben op onderwerpen buiten het onderzoek, zijn gebruikt als toonzetting voor 'de' mening van de bewoners. Methodologisch is dit ons inziens ontoereikend om tot betekenisvolle uitspraken te komen.

Verder valt het op dat er slechts 1 schouw met drie waarnemingen is geweest, waarbij de gehouden schouw ook nog eens in week 47 en 48 heeft plaats gevonden. Voor een gedegen en betrouwbaar beeld van de onderhoudssituatie is het noodzakelijk een jaarrond te schouwen. Een schouw in week 47/48 is laat in het onderhoudsseizoen waarin onkruidbestrijding door de veelal beperkte aanwezigheid van zon en veel regen lastig, zo niet onmogelijk is uit te voeren. De gekozen locaties zijn volgens het rapport 'min of meer' willekeurig gekozen. Op basis van de overgelegde foto's zijn wij tot de conclusie gekomen dat de schouw gericht is geweest op het signaleren van specifieke plekken waar tekortkomingen zijn geconstateerd. Om een betrouwbaar beeld te krijgen is het noodzakelijk om de schouw meerdere keren te houden en verspreid over de gehele periode van onderhoud. Ter verkrijging van een representatief beeld, zou een schouw eveneens plaats moeten vinden op willekeurig gekozen plaatsen.

Wij zijn van oordeel dat het rapport gebaseerd is op onvoldoende en selectieve waarneming waardoor geen representatief beeld is ontstaan. Met name enkele tekortkomingen op details zijn onder een vergrootglas gelegd en gepresenteerd als totaalbeeld van de onderhoudssituatie.

Wij hebben aan u reeds eerder schouwresultaten over een periode van een volledig onderhoudsseizoen doen toekomen omtrent onkruid op verharding (onderzoek Ecoconsult 2006 en 2007) alsmede de schouwresultaten over het hele jaar 2009 en het onderzoeksrapport van Ingenieursbureau Oranjewoud met schouwresultaten betreffende zwerfvuil. Deze laatste schouwresultaten geven een genuanceerder en ook positiever beeld.

Specifieke opmerkingen per pagina van het rapport

Pagina 5:

- In de tweede alinea wordt met betrekking tot omvorming gesteld: "het is niet duidelijk wat met de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten is gebeurd". Voor omvorming is bij het vaststellen van het groenbeheersplan éénmalig een budget van € 71.838 beschikbaar gesteld. Dit budget is volledig besteed aan omvorming in de wijk De Leyen, de kern Bilthoven (Centrum II) en de kern De Bilt en eveneens op diverse locaties op kleinschalig niveau. Voor de jaren na 2003 is geen budget voor omvorming meer opgenomen. (Zie ook onze opmerkingen bij pagina 14.)

Pagina 6:

- De financiële tabel geeft de verschillen in budget niet juist aan. In de begroting van 2002 zijn destijds onder de post 'Algemene taken' de kosten voor de binnendienst van de afdeling opgenomen. Deze kosten heeft u ten onrechte niet meegerekend in het financiële overzicht over 2002. In 2008 zijn deze kosten namelijk wel opgenomen in het budget. Over 2002 gaat het om een bedrag van € 437.518 zodat in 2008 de door u genoemde besparing met hetzelfde bedrag toeneemt.

Pagina 6 en 7:

- U noemt wel een verbetering in kwalitatief opzicht maar deze verbetering is niet doorgerekend in de besparing. Een betere kwaliteit kost immers extra inzet van middelen. Wij hebben aangegeven dat tot het in werking treden van het groenbeheersplan sprake was van onderhoud met een lage frequentie. Zo werd tot en met 2002 slechts vier maal per jaar geschoffeld. Het effect was een lagere (lees: slechtere) kwaliteit dan nadien werd bereikt.

Pagina 8:

- U meldt dat in 2008 te weinig renovatie heeft plaats gevonden en dat slechts € 147.887 is besteed aan renovatie. De tijdbesteding door de eigen dienst is in het rapport niet doorgerekend. In het door u genoemde bedrag van € 147.887 zijn uitsluitend de externe kosten opgenomen, waaronder een bedrag van € 60.000 voor de aankoop van plantmateriaal. Ongeveer eenzelfde bedrag mag gerekend worden voor het 'opplanten' en afwerken van de gerenoveerde vakken, als gevolg waarvan de werkelijke bestede kosten uitkomen op een investering van € 210.000.
- In uw rapportage omtrent de omvorming gaat u niet in op de renovatie van elementen in de parken, zoals paden, vijvers, bruggen en plantenbakken. Dergelijke elementen maken eveneens deel uit van het groen, terwijl daarvoor geen specifieke budgetten beschikbaar zijn. Aan een aantal van deze elementen is groot onderhoud dan wel renovatie gepleegd. Wij noemen als voorbeelden: het baggeren van alle vijvers binnen de plantsoenen van onder andere het Park Arenberg en het Van Boetzelaerpark in De Bilt, Maartensdijk en Westbroek. In veel van deze vijvers was sprake van problemen als stank, algenbloei en sterfte van watervogels. Deze problemen zijn door het baggeren opgelost. Bij De Vierstee in Maartensdijk is tegelijkertijd een oude vlonder verwijderd en is de bestaande toegangsbrug vernieuwd. De totale investering bedroeg circa € 200.000.

Pagina 10:

- Het te laat snoeien van enkele hagen in de betreffende wijk wordt ook genoemd in het gemeentelijk schouwrapport van week 42. De betreffende hagen zijn kort na deze constatering geknipt. De formulering in uw rapport wekt ten onrechte de indruk dat het hier gaat om een algemene indruk dat de hagen in de gehele gemeente te laat worden gesnoeid.

Pagina 12:

- Ten aanzien van bladzijde 12 hebben wij onder onze algemene opmerkingen bij het rapport reeds een aantal kanttekeningen geplaatst. Meer specifiek hebben wij de volgende opmerkingen. Uit de foto's blijkt dat op een aantal plaatsen is geschouwd waar de gemeente geen verantwoordelijkheid heeft voor het onderhoud. Dit betreft onder andere achterpaden tussen rijen woningen, schoolpleinen of ruimten tussen en bij garageboxen.
- Uw constatering dat de goten soms met onkruid begroeid zijn delen wij. Binnen het budget voor onkruidbestrijding is slechts ruimte voor het uitvoeren van één ronde onkruid borstelen en vegen waardoor een deel van het jaar een minder fraai beeld ontstaat. De halfverhardingen vallen niet onder een vastgesteld kwaliteitsniveau. Deze worden, op basis van een frequentiebestek drie keer per jaar, gebrand. De werking van deze methode is van korte duur. Dat betekent dat in de tussenliggende periodes de paden snel opnieuw met onkruid begroeid kunnen raken. Alternatieven vragen extra middelen dan wel de toepassing van chemische middelen. Voor dit laatste bestaat geen draagvlak.

- Bij opmerking over 'waaivuul' op de Hessenweg in De Bilt plaatsen wij de volgende kanttekening. Uw opvatting dat een dergelijk gebied te allen tijde vrij moet zijn van (waaiv)vuil, zou grote financiële consequenties hebben. Het gebied wordt thans twee maal per week gereinigd, te weten: op maandag en op vrijdag. In de tussengelegen periode worden de afvalbakken geleegd. Het absoluut vrij houden van waaiv- en zwerfvuil vraagt een andere benadering en een aanzienlijk grotere inspanning. In dat geval is de permanente aanwezigheid van een 'wijkconciërge' noodzakelijk. Datzelfde geldt voor de andere winkelgebieden. Een dergelijke beleidsintensivering brengt forse extra kosten met zich mee. Uit het aan u ter beschikking gestelde rapport van Oranjewoud blijkt overigens dat het opruimen van zwerfvuil binnen de gemeente goed loopt en een goede waardering krijgt.

Pagina 13:

- Mede in het licht van onze hiervoor vermelde opmerkingen, achten wij uw conclusie dat "het beheer van de buitenruimte niet voldoet" onjuist. U gaat geheel niet in op de situatie van vóór 2003 en hoe die nadien is verbeterd, terwijl dat - zo begrijpen wij - een van de belangrijkste onderwerpen van uw onderzoek is. In het rapport is de startsituatie ten aanzien van de onderhoudskwaliteit niet nader omschreven. Op bladzijde 6 merkt u terloops op dat de kwaliteit is verbeterd en dat de kostenbesparing is gerealiseerd. Dit wordt echter niet of nauwelijks gekwantificeerd en staat in scherp contrast met uw opvatting dat "het beheer van de buitenruimte niet voldoet". Overigens weerspreken wij niet alle kritiek en zijn wij ons ervan bewust dat het groenbeheer (nog) beter kan. Wij zullen ons daarvoor nadrukkelijk inzetten.

Pagina 14:

- U stelt voor om de renovatie van plantvakken planmatig en over een langere periode aan te geven. Wij nemen die suggestie graag over en zullen daartoe overgaan. Verder zullen wij dergelijke renovaties afstemmen met de plannings voor het vernieuwen van wegen en rioleringen in de diverse wijken.
- U herhaalt uw bevinding dat onduidelijk is wat er met de voor omvorming beschikbaar gesteld budgetten is gebeurd, en dat niet is gebleken dat plantsoenen zijn omgevormd van 'duur' naar 'goedkoop'. Zoals wij al hebben opgemerkt bij pagina 5, is bij het vaststellen van het Groenbeheersplan eenmalig een budget van € 71.838 beschikbaar gesteld voor omvorming. Dit budget is geheel besteed aan omvormingen de wijk De Leyen, de kern Bilthoven (Centrum II) en de kern De Bilt. Verder hebben op diverse locaties kleinschalige omvormingen plaatsgevonden. Na 2003 was budget voor omvorming geen meer voor handen. Wel gaan wij bij renovaties van groen altijd na of (gedeeltelijke) omvorming tot de mogelijkheden behoort, mits daarvoor in de betreffende buurt voldoende draagvlak bestaat.

Pagina 15:

- U concludeert dat de door verkoop van snippergroen te behalen bezuiniging/opbrengst niet is gerealiseerd en beveelt u aan om duidelijkheid te verschaffen over het waarom van het niet uitvoeren van het vastgesteld beleid. Zoals u in uw bevindingen reeds constateert, is de uitvoering van het vastgesteld beleid (slechts) vertraagd. Om bij het verkopen van niet-structureel groen een zorgvuldige en verantwoorde afweging te maken, hebben wij allereerst vastgelegd wat wel en wat niet tot het structureel groen behoort en welke de randvoorwaarden zijn om tot verkoop te kunnen overgaan (denk onder meer aan de aanwezigheid van kabels en leidingen, andere obstakels en bomen). Vervolgens is vanaf 2007 volop en wijk voor wijk gewerkt aan de verkoop van restgroen. Een speciaal daarvoor (in deeltijd) aangestelde tijdelijke medewerker inventariseert, verzamelt, biedt aan, beantwoordt vragen, stelt contracten op en handelt de verkopen af bij de notaris en het kadaster. Jaarlijks wordt voor een bedrag van circa € 125.000 restgroen verkocht. Inmiddels is het verkoopproces in Maartensdijk nagenoeg afgerond en zijn in Bilthoven-Zuid alle aanbiedingen gedaan. Wij verwachten dat het totale verkoopproces nog voortduurt tot medio 2012.
- Op basis van de eenmalige schouw, komt u tot de bevinding dat de gestelde kwaliteitsniveaus niet overal worden gehaald. Zoals ook uit de eerder door ons aangeleverde schouwrapporten blijkt, worden dergelijke constatering ook door onze toezichthouders gedaan. In het geval van een dergelijke constatering krijgt de aannemer de gelegenheid tot herstel. Na het herhaaldelijk en in zekere omvang niet of niet tijdig voldoen aan de eisen, kan een aannemer in gebreke gesteld worden. Omdat een ingebrekestelling juridisch complex en tijdrovend is, zoeken wij in de praktijk in overleg met de aannemer naar oplossingen. U stelt dat niet is onderzocht of en op welke wijze de gemeente toezicht heeft gehouden. De aanbeveling om goed toezicht te houden wordt niet door u onderbouwd en suggereert ten onrechte dat nu geen sprake is van goed toezicht.

Pagina 16:

- U concludeert dat besparingen kunnen worden gevonden door slim aanbesteden en het kiezen van de goede contractvorm en -duur. Wij onderschrijven deze conclusie. Na de reorganisatie van 2006 is zo daadwerkelijk een hogere kwaliteit van onderhoud gerealiseerd tegen een beperking van de kosten.
- U gaat in op de communicatie met inwoners. Voor de verschillende wijzen van communicatie volgen wij de protocollen volgens de 'Participatiewijzer'. Formele klachten kunnen via het meldingssysteem onder onze aandacht worden gebracht. Voor de afwikkeling van klachten hebben wij formele procedures vastgesteld. Ter wille van de directe contacten in de diverse wijken en dorpen, hebben wij in het kader van het Wijk- en Dorpsgericht Werken coördinatoren aangesteld. Een meer actieve betrokkenheid van inwoners bij projecten, bereiken wij via het instellen van klankbordgroepen. Voor specifieke plannen organiseren wij veelal informatie- en/of inspraakbijeenkomsten. In het kader van het Wijk- en Dorpsgericht werken brengen wij periodiek wijkbulletins uit. De gemeentelijke website is onlangs verbeterd.

Pagina 17:

- Wij onderschrijven de suggestie om werkzaamheden in de openbare ruimte beter onder de aandacht te brengen van de burgers. Nu reeds maken wij over de voortgang van projecten en wegwerkzaamheden melding op de gemeentelijke website. Wij zijn voornemens om de website eveneens te benutten voor informatie over het jaarlijks regulier onderhoud.
- U beveelt aan om jaarlijks te rapporteren over de klachten. In het kader van het nieuwe meldingssysteem vindt een jaarlijkse evaluatie plaats aangaande de aantallen en soorten klachten en de afhandeling daarvan. Wij zullen de raad informeren over de uitkomsten van de evaluatie.

Samenvattend, herkennen wij ons niet in uw rapport 'Kwaliteit groenbeheer gemeente De Bilt'. De in het rapport gegeven conclusies en aanbevelingen onderschrijven wij slechts ten dele.

Hoogachtend,
College van burgemeester en wethouders van de gemeente De Bilt,
de secretaris, de burgemeester,

F.G. Wietses (l.s.)

A.J. Gerritsen